



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Petri Cvnæi de Repvblica Hebræorum Libri III

Cunaeus, Petrus

Lvgd. Batavor., 1632

Cap. VII. Trina consecratio Palæstinæ & urbium ejus. De jure urbium. Lex de prædiis urbanis. De urbe Ierosolyma, deque ejus privilegiis. Agrippæ impium facinus, & super eo Iudæoru[m] legatio ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65527](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65527)

risque, quæ sunt usquam, concessum est. Vtique scimus non exiguum esse quod Palæstina cælo debuit: atque adeò fatemur, etiam multa illic contraria naturæ legibus ivisse; sed tamen, cum tanti & tam frequentis miraculi magnitudo nullis vatum testimoniis, neque historiarum prodita monumentis sit, haud committendum profectò nobis est, ut credulitatis vitio temerè quidlibet obstupuisse videamur.

CAPVT VII.

Trina consecratio Palæstinae & urbium ejus. De jure urbium. Lex de prædiis urbanis. De urbe Ierosolyma, deque ejus privilegiis. Agrippæ impium facinus, & super eo Iudaorum legatio ad Neronem. Quibus ceremoniis proferrî urbis Ierosolymæ pomœria oportuerit. Ius muniendi à quibus datum. Quando rempub. suam penitus Iudæi miserint. De oppidis, quæ asyli jus habebant.

A Iunt Talmudici, qua tempestate Iosua Palæstinam intravit, consecratas ab illo omnes urbes fuisse, quæ muris cinctæ erant. Eam ipsi appellant *בֵּית אֱשֵׁרָה* *ingressiōem primam*. Sed,
cum

cum abductus à Babyloniis populus
 facer trans Euphratem est, impurata
 regio ab impiis fuit. Quare mox, re-
 versis in sedes suas Iudæis, Ezras sum-
 mus populi præsul solenni actu sancti-
 moniam urbibus reddidit, eaque erat
 בִּיאַר שְׁנִייה *ingressio secunda*. Tandem
 Cæsar Titus, cum penitus res Iudaicas
 afflixisset, omnia rursus prophana-
 vit. Atque hîc Talmudicos suavis er-
 ror ludit. Messiam enim adhuc exspe-
 ctant, qui, ut ipsis placet, regnum Pa-
 læstinæ invadet, sacrabitque urbes.
 Eam fore ajunt בִּיאַר שְׁלִישִׁית *ingressio-*
nem tertiam. Ad hoc, tradunt iidem,
 quibus in rebus posita urbium religio
 ac sanctimonia fuerit; tum & quare
 vicorum villarumque nulla facta con-
 secratio sit. Quæ exequi longum foret.
 Cum oppida Palæstinæ singulis tribu-
 bus assignarentur, etiam Levitæ suas
 urbes accepere, quas incolerent. At
 ipsa regio agrique & possessiones ita
 dividebantur, nulla ut pars data illis
 sit. Decimas enim duntaxat primitias-
 que & victimas cunctas habuere. inde
 vita illis, inde opes copiæque abunde-
 rant. Sed illa in hoc genere præscri-
 ptio cautioq; valet, quam Rabbi Mai-
 monides adjungit, cum sic inquit in
 capite decimo & tertio, in Halacha

Schemitta Vejobel. וידעה לי שאין הדברים אמורים אלא בארץ שנכרתה עליה ברית לאברהם ליצחק וליעקב וירשוח בניהם ונתחלקה להם: אבל שאר כל הארצות שכובש מלך ממלכי ישראל הרי הבהנים והלויים; *Videtur mihi hoc omne, quod diximus, locum modo habere in illa terra, quæ ex fœderis religione Abramo & Isaco atque Iacobo data est, quæque tenetur à filiis eorum, & divisa inter illos fuit. At in aliis regionibus, quæ armis subigunt reges quidam israhelici, non deterior est sacerdotum & Levitarum conditio, quàm caterorum Hebraeorum* De ædibus urbanis lex ejusmodi lata fuit, uti, qui domum vendidisset, redimere eam posset intra annum; post autem, illo elapso, emptor eam propriam haberet. Sed nec propinquis jus redemptionis fuit, & Iubilæi beneficium hîc nullum erat. Redditum autem emptori à redemptore pretium integrum fuit, etsi vendita traditaque domus ante plures menses erat. Etiam ultimo anni die redimere ædes suas dominus potuit. Et, si abesse eum, cui vendiderat, aut dolo latitare cerneret, curiam adit, atque ibi, senatu coram, pretium, quod acceperat, posuit, egressusque diffregit fores, atque ædes suas intravit. Hæc à Talmudistis sic definita

nita

nita sunt. In Levitarum urbibus haud
 idem juris fuit. Planè enim de ædibus
 illorum sancitum est, quod de agris de-
 que possessionibus rusticis omnium
 Hebræorum constituisse Mosen dixi-
 mus. Quare nec redimendi jus hîc an-
 no terminabatur, & Iubilæus restitue-
 bat quicquid redemptum antè non es-
 set. Inter omnes urbes insigniter emi-
 nuit unius Ierosolymæ sanctitas, atque
 etiam perpetua mansit, ut Talmudici
 tradunt, ex quo semel eam urbem ma-
 ximus rex Salomo dedicaverat. Itaque,
 quod postea consecravit eam rursum
 Ezras, fuisse supervacuum ajunt, siqui-
 dem prophanata neutiquam fuit, cum
 ceteræ urbes pollutæ sacrilegorum
 manibus sunt. Ex quo illud fieri iidem
 tradunt, uti in Ierosolymæ everstæ ci-
 neribus sacra facere atque victimas e-
 pulari fas fuerit. Sed quanta loci reli-
 gio esset, ii Iudæi significavère, quibus
 Hadrianus Imperator permisit, uti se-
 mel in anno adirent sanctæ urbis de-
 formes reliquias, atque ibi lugerent de-
 plorarentque miseram gentis suæ for-
 tem. Hæc urbs nulli tribui assignata
 sorte est, sed communis omnium fuit.
 Quamobrem teneri illam eâ lege ne-
 gant Talmudici, quæ vitulæ mactatio-
 ne expiari eadem jussit, quæ clam

יראת
 אמורי
 לאברהם
 ותחלה
 מלך
 mibi
 do ha
 igitur
 ta est,
 divisio
 s, quas
 illici,
 arum
 orum
 i lata
 t, re-
 s post
 pro-
 is jus
 nefi-
 n au-
 tium
 a que
 tiam
 suas
 , cui
 eret,
 ram,
 gref-
 suas
 defi-
 nita

patrata in tribuum finibus esset. Illud verò non ex superstitione, sed ex vetere & probò gentis instituto est, quod Rabbi Maimonides narrat. Ait enim, si qui cœnaculum haberent paulò sublimius, unde aspici Sanctum Sanctorum posset, fas illis quidem fuisse semel in hebdomadâ illuc ascendere uti sacra recta omnia servarent, at sæpius, aut ob aliam causam, non licuisse. Ea est sententia verborum istorum in Halacha Beth habbechira, cap. 7: שְׁהִיָּה בְּעֵלְיָהּ מְקוּוֹן עַל מִדַּשׁ הַקֹּדְשִׁים אֵין וּבְנִסְתֵּין לוֹ אֵלֶּה פַעַם אַחַת בְּשַׁבּוּעַ לִירְעָמָה וּבְנִסְתֵּין לוֹ אֵלֶּה פַעַם אַחַת בְּשַׁבּוּעַ לִירְעָמָה Sanè vehementer cives suos Agrippa rex offenderat, cum ex palatii editâ parte prospectaret identidem sacram templi sedem, cerneretque ex alto quid illic intus fieret. Id enim flagitium ingens arbitrati Iudæi, murum celsum extruxêre, qui regem intuêri non sineret quæ in templo agebantur. Ac mox decem legati, cum Ismaële pontifice & Elcia sacri ærarii quæstore, missi Romam sunt, qui precibus à Nerone peterent, uti confirmaret quod populum facere religio subegerat. Quod autem Hecatæus Abderites apud Flavium ait, quinquaginta stadiorum fuisse Ierosolymam, quam incolebant centena vicena mil-
lia

lia hominum, haud magni nostrâ interesseret scire, nisi de proferendis ejus pomœriis jus quoddam esset singulare constitutum, quod ex Talmudicis libris prodidit Maimonides in Halacha Beth habbechira ca. 10. Id autem ejusmodi erat. Cum amplianda urbs esset, magnus senatus Sanhedrin, rexque, & vates unus oraculum, quod Vrim & Tummim vocant, consuluerunt. Mox, postquam illi de interpretatione divini responsi inter se consensissent, senatores Sanhedrin carmina duo, in quibus erat gratiarum actio, recitarunt, panesque totidem fermentatos sumpserunt, atque egressi illicò cum cymbalis nabliisque & cytharis, ad cujusque vicini flexuras atque ad cippos omnes, qui erecti in urbe erant, constiterunt, effati que illa verba sunt: ארוממך יהוה כי דליתני
Exaltabo te domine, quoniam exaltasti me. Tandem, cum ad locum illum venissent, quem idcirco consecrari oportuit quod pomœriorum finis esset futurus, substitère omnes, atque illic ex duobus panibus, quos decantato gemino carmine acceperat, unum comederunt, alterum usserunt flammis. Hæc sic à majoribus accepta Talmudici literis consignavère. neque à vero abludunt, cum similia, & penè eadem

fint, quæ in Nehemiæ commentariis
 exstant in capite duodecimo. Post ta-
 men, cum oppressa à Romanis Iudæo-
 rum erat libertas, planè hæc pomæ-
 riorum prolatio non ex magni conci-
 lii arbitrio, sed ex voluntate populi
 Romani pependit. Proditum verò etiã
 illud à Cornelio Tacito est, Iudæos jus
 muniendi magna pecuniæ vi emisse.
 Ex quo apparet reginam illam urbium
 Ierosolymam fuisse conditione eadem
 cum municipiis omnibus, quæ sub di-
 tione Romanâ erant, quorum muros
 nec refici sine principis vel præsidis au-
 toritate, nec aliquid eis conjungi vel
 superponi potuisse Ulpianus Juriscon-
 sultus ait in li. 9. §. 4 ff. de Rerum divis.
 Utique Claudius Cæsar, cum ingentis
 magnitudinis murum exstrui circum
 Ierosolymam intellexisset, Agrippæ no-
 vum opus nuntiavit. & rex verò statim
 dicto audiens fuit, susceptamque rem
 omisit. Ajunt Talmudici, illud eximiũ
 habuisse Ierosolymam præ cæteris Iu-
 dææ oppidis, quod nulla domus illic
 post annum propria emptoris fieret.
 Sed nec hortos ibi nec vridaria plan-
 tari fas fuisse ajunt. Quod enim Heca-
 tæus de templi ambitu scripsit, id ipsi
 verum esse de totâ urbe tradunt. Ca-
 davera, quæ aliquò transferebantur,
 admiffa

admissa in eam civitatem non sunt, ne funestarentur sacra ejus. Sepulchra autem duo duntaxat ibi fuere, unum Davidis, alterum Oldæ, quæ structa à principibus vatibus ajunt. Major tamen religio Levitas divinxit, qui non modò in urbibus suis, sed etiam in agro suburbano sepelire mortuos vetabantur. Itaq; extra limites finesque regionis suæ ex edito numinis aliquantulum loci à cæteris tribubus accepere, in quo defunctorum ossa quiescerent. In reliquis oppidis sepeliri aliquem haud nefas fuit, si modo septem viri boni assentirentur¹. At semel ubi elatû urbe cadaver erat, recipi illud intra muros non licuit, etiam si cives cuperent universi. Ierosolyma, ut antè diximus, caput genti, religionumque & ceremoniarum sedes fuit. Quare, eversa illâ, periit reip. Iudaicæ forma tam civilis hercle quàm sacra. Sanè quod Flavius ante urbis excidium auditam ex templi penetralibus ait vocem ejusmodi, *Exeamus hinc*, id mihi non aliud significavisse videtur, quàm delendam rempublicam, adimendumque sceptrum, quod datum olim sacrae genti erat. Non diu enim postea ordines, functionesque, & ritus, atque leges

C 5

ges

¹ Rambam in Hal. beth habbechira, c. 10.

ges pleræque cessavere, secutaque ingens confusio, vastitas atque distractio est. Iam primum Hasidæorum sanctissimum collegium, quod à prophetis originem duxit, nullum amplius fuit, quia eorum institutum erat, templum quotidie adire, & voluntarios sumptus in sacrificia, atque in porticus & in muros sanctuarii facere. Cumque Moses certi cujusdam doni oblationem alienigenis imperasset, qui in Iudaismum se transderent, differri deinde penitus ea res cœpit in illud tempus, cum sanctuarium tertium, quod adhuc expectant, extrueretur. Nec verò fratrum viduas amplius, quæ sine liberis sunt, uxores ducunt. Et paschatis solenne nunquam ex illo tempore celebratum rite est, siquidem præceperat lex uti in illo loco id fieret, in quo Deus elegisset sedem ædis suæ. Tantum unius urbis casus potuit omnia mutavit pervertitque, & maximi rempublicam populi in ruinas egit. De cæteris Iudææ oppidis nihil magnopere in mentem nobis incidit, quod dicamus, nisi quod ex illis quædam summus Deus hoc jure esse voluit, uti perfugium illic sibi præsidiumque salutis haberent, qui imprudenter aliquem occidissent. Ibi lene exilium illis fuit, donec pontifex
maxi

maximus obiisset, cujus mors ita eos
 omnes liberavit, uti si forte antè de-
 cessissent quidam, ossa tamen eorum,
 illo defuncto, avitos in tumulos fer-
 rentur. Hujusmodi oppida sex fuere.
 Ajunt autem Talmudici, tria adhuc il-
 lis adjectum iri, cum in terras venerit
 maximus regum Messias. non enim
 frustra illud scriptum esse, ויפפרת לך עור
 :ויפפרת לך עור על השלש האלה:
 Etiam regio-
 nem locumque determinant. Ajunt
 enim delectum ad eam rem iri tria op-
 pida ex urbibus Kenisæorum, Cadmo-
 næorum, & Cenæorum, quas icto fœ-
 dere promisit quidem Abramo Deus,
 sed nunquam dedit. quocirca referri
 illuc debere quod Moses inquit, *cum*
dilataverit Dominus Deus vester termi-
nos vestros. Hæc si quis nimis subtiliter
 & anxie ab illis pervestigata dixerit, nã
 ille rectè existimat. sed tamen tanti erat
 observationes illorũ indicavisse. Præ-
 ter sex illas, quas diximus, urbes, etiam
 Levitarum oppidis, quæ quadraginta
 & duo erant, idem privilegium datum
 est, nisi quod Talmudici negant apud
 Levitas tutum locum fuisse iis, qui le-
 gis beneficium ignorarent. Cætera,
 quæ de jure harũ urbium dici queunt,
 tum & quæ Iudæi commentantur de
 iis oppidis, quæ הנִירוֹת יְרֵי dicta sunt,

in quorum numero nec Ierosolymam, nec urbes refugii posse poni ajunt, ideo præteribimus, quòd tractata decus nullum aut nitorem habitura sint. De quibus Rabbam in Halacha Habodat Cochabin oumazaloth, cap. 4.

CAPVT VIII.

Quid Palaestina præ aliis regionibus habuerit. Non potuisse rempublicam Hebræam in alias sedes transferri. Explicatum Maimonida dictum de Babylonensibus Iudæis. Ampla res eorum, & regnum ab illis Hyrcano oblatum. De sceptro Iudæ quid existimandum sit, contra Maimonidem asseritur. Respublica Iudæa ad Palaestinam alligata. Iudæorum scitum de templis, quæ extra Ierosolymam à popularibus condita.

Respublica Hebræa tunc initium habuit, cum in Palaestinorum beatas sedes perductus est sacer populus. Nam antea quidem, etsi in Arabum desertis de religione atque ceremoniis vir diuinus Moses, deque iudiciis & civium jure saluberrimas tulit leges: tamen earum omnis vis ad ea loca pertinuit, in quæis & singulæ tribus sua haberent oppida, & urbs insuper constitueretur
una,